

Ilmastoraportti 2021

SISÄLLYS

1. Johdanto	3
2. Hallintotapa	4
3. Strategia	5
4. Mittarit ja tavoitteet.....	6

Ilmastoraportti

1. Johdanto

Valtion eläkerahasto on valtiollinen eläkesijoittaja, jonka tehtävä on varautua tulevien eläkkeiden maksamiseen ja eläkkeistä aiheutuvien menojen tasaamiseen. VERin toiminta perustuu pitkän aikavälin tavoitteenasetteluun ja vastuullisuus on olennainen osa VERin sijoitustoimintaa. Laki Valtion eläkerahastosta määrää sijoitusten varmuudesta huolehtimisesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. VERin asema valtiollisena instituutioon edellyttää, että VER huomioi ilmastonmuutoksen osana pitkäjänteistä sijoitustoimintaa.

VER näkee välttämättömäksi kehittää omaa vastuullisuusraportointiaan linjassa kehittyvän toimintaympäristön kanssa ja on sen takia päättänyt laatia ilmastoraportin. G20-maiden Financial Stability Boardin asettama asiantuntijaryhmä, The Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), on luonut globaalin raportointisuosituksen yritysten ja sijoittajien taloudellisesta raportoinnista koskien ilmastoon liittyviä yrityksen ja/tai sijoittajan riskejä ja mahdollisuuksia. TCFD:n luomat raportointisuositukset kattavat ilmastonmuutosliitännäisiä asioita yritysten hallinnossa, strategiassa, riskienhallinnassa sekä mittareissa ja tavoitteissa. Yhdenmukainen raportointikehikko mahdollistaa ilmastoriskien paremman ymmärtämisen ja toimialakohtaisen vertailun edesauttaen omistajan ymmärrystä ilmastonmuutoksen tuomista vaikutuksista yrityksen liiketoimintaan. VERin ilmastoraportti pyrkii soveltuvin osin hyödyntämään TCFD:n suosituksia.

2. Hallintotapa

Tässä osiossa kuvataan miten VERin johto arvioi ja hallinnoi ilmastoliittännäisiä riskejä ja mahdollisuuksia portfoliotasolla. Tämän lisäksi osiossa selitetään hallituksen vastuu ilmastoliittännäisistä asioista.

VERin hallitus päättää VERin sijoitustoiminnan pitkän aikavälin linjasta. VERin hallitus hyväksyy vuosittain sijoitussuunnitelman ja riskienhallintasuunnitelman. Hallitus päättää VERin sijoitustoiminnan vastuullisuutta koskevista periaatteista ja VERin vastuullisuusperiaatteet päivitetään vuosittain samassa yhteydessä sijoitussuunnitelman ja riskienhallintasuunnitelman kanssa. VERin vastuullisuusperiaatteet kattavat ilmatoriskin muiden vastuullisuusriskien ohella. Tämän lisäksi VERin vastuullisuusperiaatteet toimitetaan VERin sijoitusneuvottelukunnalle sijoitussuunnitelman käsittelyä varten. Vastuullisuuteen liittyviä asioita käsitellään vähintään neljännesvuosittain hallituksessa. Vuoden 2021 aikana päivitettiin VERin vastuullisuusperiaatteita sekä tehtiin täsmennyksiä omistajaohjausperiaatteisiin. VERin sijoitustoiminnan vastuullisuutta ja ilmastotoimia ohjaavat vastuullisuusperiaatteet.

VERin johto ja johtoryhmä seuraavat vastuullisuuteen liittyviä erilaisia teemoja ja kehittävät VERin vastuullista sijoitustoimintaa. VERin johto päättää vastuullisuusperiaatteiden täytäntöönpanolinjauksista, joilla ohjeistetaan ja kehitetään käytännön menettelyjä. VERin johdossa keskustellaan joitakin kertoja vuodessa laajasti vastuullisuusliittännäisistä teemoista ja keskustelut jalkautetaan tiimeihin kehitysnäkökulmasta.

VERin vastuullisuusanalyttikko vastaa VERin vastuullisuusperiaatteiden ja vastuullisuusasioiden kehittämisestä yhdessä VERin johdon ja johtoryhmän kanssa. Salkunhoitajat toteuttavat ja seuraavat sijoitussalkkujensa vastuullisuuden toteutumista VERin vastuullisuusperiaatteiden mukaisesti. Salkunhoito ja riskienhallintakomitea seuraavat ulkoisen palveluntarjoajan toimittamaa ilmastoraporttia kvartaaleittain. VERin salkunhoito, johto ja vastuullisuusanalyttikko käyvät dialogia yritysten ja varainhoitajien kanssa koskien vastuullisuutta.

3. Strategia

Tässä osiossa avataan ajankohtaisten ja tulevaisuuden ilmastoliittännäisten riskien ja mahdollisuuksien vaikutus VERin toimintaympäristöön, strategiaan ja taloudelliseen suunnitteluun.

Ilmastonmuutoksella tulee olemaan moniulotteinen ja huomattava taloudellinen vaikutus eri markkinoihin ja toimialoihin. VER uskoo, että ilmastonmuutos on yksi lähitulevaisuutemme merkittävimmistä globaaleista megatrendeistä. Ilmastonmuutos koskee kaikkia omaisuusluokkia luoden riskejä ja mahdollisuuksia. Ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit ovat kriittisimmät korkeiden kasvihuonekaasupäästöjen toimialoilla eli perusteellisuuksissa, energiantuotannossa ja yhdyskuntapalveluissa. Ilmastoliittännäiset riskit tulevat vaikuttamaan merkittävästi tulevaisuudessa sijoitusympäristöön ja näiden riskien vaikutus tulee näkymään poliittisessa päätöksenteossa sekä markkinareaktioissa. VERin näkemyksen mukaan kansainvälinen ilmastopolitiikka tulee kiristymään lähitulevaisuudessa, mikä luo uusia mahdollisuuksia ja samalla myös riskejä sijoittajalle. VERin tehtävä eläkevarojen tuottavana ja turvaavana sijoittajana edellyttää ilmastonmuutoksen ottamista huomioon osana tätä kokonaisuutta.

TCFD:n määritelmän mukaan ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit jaetaan siirtymäriskeihin ja fyysisiin riskeihin. Siirtymäriskit ovat riskejä, jotka liittyvät regulaation muutoksin tapahtuvaan vähähiiliseen talouteen siirtymiseen. Nämä välittyvät teknologian kehityksen, markkinakäyttäytymisen ja maineriskien kautta. Fyysiset riskit ovat riskejä, jotka aiheutuvat suoraan ilmastonmuutoksesta. Fyysiset riskit jakautuvat kroonisiin ja akuutteihin riskeihin. Riskien kääntöpuolella on myös tuottomahdollisuuksia. Ilmastonmuutoksesta tulevat hyötymään yritykset, jotka kehittävät teknologioita ilmastonmuutoksen hillintään.

Korkean hiili-intensiteetin yrityksillä on korkeampi hiiliriski, joka tarkoittaa, että yrityksillä on korkeampi hiilineutraalin talouden tavoitteluun liittyvä siirtymäriski. Siirtymäriskit toteutuvat, jos ilmastopolitiikka, kuluttajien muuttuva käyttäytyminen ja teknologinen kehitys tekevät suuripäästöiset liiketoimintamallit taloudellisesti kannattamattomiksi. VER käyttää hiilijalanjälkeä sekä hiili-intensiteettiä siirtymäriskin tunnistamiseen. Korkean hiili-intensiteetin toimialojen yrityksistä tulee tunnistaa ne yritykset, jotka pystyvät kehittämään liiketoimintansa vähähiiliseksi. Pitkän aikavälin riskinä VER tunnistaa globaalien hiilen hinnoittelun kiristymisen.

Vuoden 2021 vastuullisuusperiaatteiden mukaisesti VERin tavoite on alentaa osakesijoitusten Scope 1 ja 2-kasvihuonekaasupäästöjä¹. Hiilijalanjäljen vähentämisellä pyritään parantamaan pitkän aikavälin tuottoja ja vähentämään riskejä. VERin tavoitteena on vähentää koko osakesalkun hiili-intensiteettiä 10 % vuoden 2020 tasosta vuoden 2023 loppuun mennessä. Koko noteeratun salkun hiili-intensiteetti pyritään pitämään lähellä tai alle vertailuindeksin. VERissä arvioidaan myös säännöllisesti mahdollisuutta asettaa tiukempia tavoitteita osakesalkun hiilijalanjäljen määrittämiseksi. Osana VERin tavoitetta vähentää salkun hiilijalanjälkeä, VER ottaa hiilijalanjäljen seurannan asteittain käyttöön myös yritysainasijoituksissa. VERin tavoitteena on pyrkiä pitämään yritysainasijoitusten hiili-intensiteettiä alle vertailuindeksin.

VER asetti ensimmäisen kerran hiilijalanjälkeen liittyvät tavoitteet vuonna 2019, jonka jälkeen tavoitetta on vuosittain täsmennetty. Lisäksi valtioneuvosto hyväksyi 3.2.2020 tiekartan valtion hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi ja tässä yhteydessä VER kartoitti sijoitustensa hiilijalanjäljen ja laati suunnitelman sijoitusten hiiliriskiä vähentävistä toimenpiteistä.

¹ Scope 1 ja 2-kasvihuonekaasupäästöt pitävät sisällään suorat päästöt yhtiön omasta toiminnasta (Scope 1) ja epäsuorat aiheutuneet päästöt yhtiön ostamasta sähkön ja lämmön tuotannosta (Scope 2).

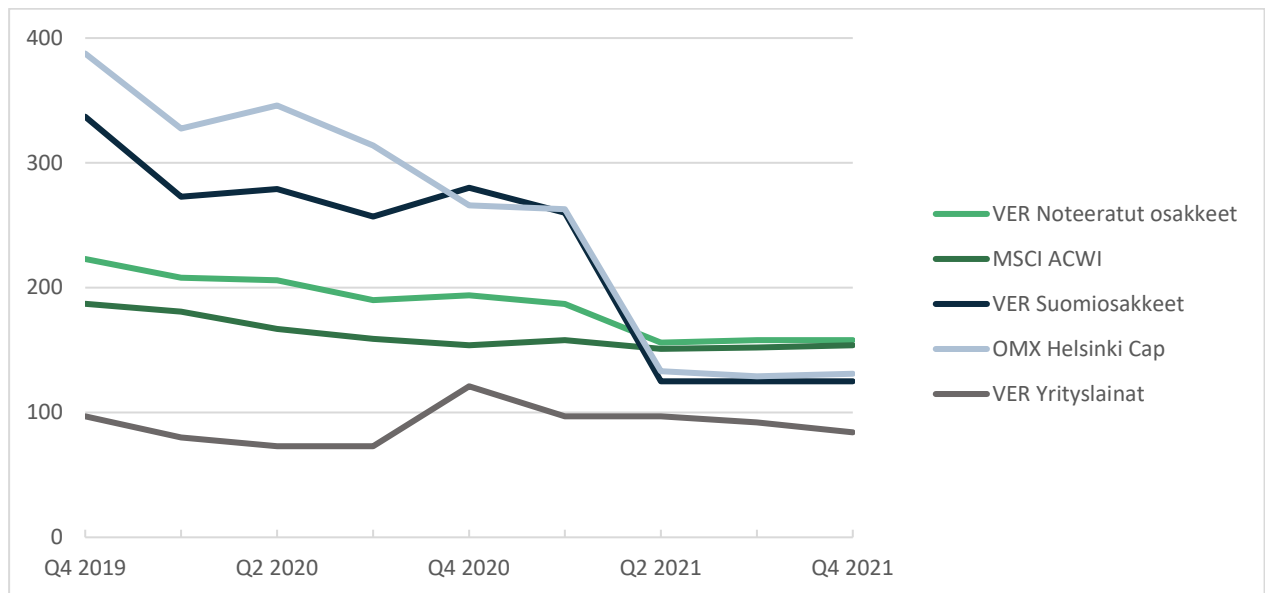
4. Mittarit ja tavoitteet

Tässä osiossa kuvataan VERin käyttämiä mittareita ja kehitystä asetetuissa ilmastotavoitteissa.

Konkreettisten ja mitattavissa olevien tavoitteiden asetanta on tärkeää VERille. VER tunnistaa ilmatoriskin merkittävänä vastuullisuusriskinä, jonka seurantaan VER käyttää hiilijalanjäljen mittaamista. VER on kehittänyt viime vuosien aikana raportointijärjestelmän- ja mittariston, joka luo perustan tavoitteenasetannalle. Kuitenkin osa tavoitteista koskee pitkän aikavälin kehityssuuntia ja tahtotiloja, joiden toteutumisen mittaaminen konkreettisin luvuin ei ole toteutettavissa.

VERin ulkoinen palveluntarjoaja toimittaa VERille tietoa liittyen salkun hiilijalanjälkeen, jonka pohjalta luvut on laskettu. VERin salkun hiilijalanjälki on laskettu erikseen likvideille osake- ja yritysainasijoituksille.

Kuvio 1. VERin sijoitusten painotettu hiili-intensiteetti 2019–2021

Painotettu hiili-intensiteetti = tCO₂e / liikevaihto mUSD

Ilmastotavoitteiden asettamisessa VER käyttää TCFD:n suositusten mukaista painotettua hiili-intensiteettiä. VERissä arvioidaan myös säännöllisesti mahdollisuutta asettaa tiukempia tavoitteita osakesalkun hiilijalanjäljen madaltamiseksi. Tarkemmat tavoitteet ja rajoitteet löytyvät VERin vastuullisuusperiaatteista.

VERin noteerattujen osakkeiden painotettu hiili-intensiteetti on laskenut 29,1 % vuodesta 2019 vuoteen 2021. Yrityslainojen osalta hiili-intensiteetti on laskenut 13,4 %. Noteeratuissa osakkeissa hiilikattavuus on ollut yli 95 prosentin jo viime vuodet, mutta yrityslainoissa kattavuutta heikentää vielä high yield-lainojen heikko kattavuus. Vuonna 2022 VER tarkastelee noteerattujen osakkeiden päästövähennystavoitteen kiristämistä vuodelle 2025.

Taulukko 1. VERin salkun hiilijalanjälki

VERin salkun hiilijalanjälki							
	Allokaatio		Salkun hiili-intensiteetti		Salkun päästöt		
	Salkun markkina-arvo (mEUR)	%	Kattavuus (taso 1 ja 2)	Painotettu hiili-intensiteetti (TCFD)	Kattavuus (taso 1 ja 2)	Hiilijalanjälki	Absoluuttiset päästöt tCO ₂ e
Noteeratut osakkeet	9 844	41,8 %	96,4%	158	96,2%	96	944 995
Yrityslainat	2 076	8,8 %	71,9%	84	58,0%	44	91 353

Taulukko 2. VERin salkun hiili-intensiteetti ja hiilikattavuus

Hiili-intensiteetti	2019	2020	2021	Δ (2021 - 2019)
Noteeratut osakkeet	223	194	158	-29,1 %
Yrityslainat	97	121	84	-13,4 %

Hiilikattavuus	2019	2020	2021
Noteeratut osakkeet	95,80 %	95,10 %	96,40 %
Yrityslainat	66,10 %	70,90 %	71,90 %